

Sygn. akt IV CZ 111/08

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M.J.

przy uczestnictwie W.P., W.O., S.P.

oraz Skarbu Państwa - Dyrektora Izby Skarbowej i Prezydenta Miasta G.

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 stycznia 2009 r.,

zażalenia uczestniczek postępowania W.P. i W.O.

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 16 kwietnia 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy w G. odrzucił skargę kasacyjną uczestniczek W.P. i W.O. wniesioną od postanowienia z dnia 2 października 2007 r., którym Sąd ten uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 22 grudnia 2006 r. wydane w sprawie o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po H. R. i przekazał tę sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy stwierdził, że, zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., w sprawach z zakresu prawa spadkowego skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Postanowienie z dnia 2 października 2007 r., którym Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie Sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, nie może być uznane za kończące postępowanie w sprawie, wobec czego wniesiona skarga kasacyjna – jako niedopuszczalna – ulega odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu uczestniczki zarzuciły Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 519¹ § 1 w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że postanowienie sądu drugiej instancji, uchylające postanowienie sądu pierwszej instancji i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania, nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie. Argumentowały, że za odmienną kwalifikacją przemawia regulacja, zgodnie z którą sąd pierwszej instancji jest związany oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania wyrażonymi w uzasadnieniu orzeczenia sądu drugiej. W konkluzji żalące wnosiły o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew odmiennym zapatrywaniom żalących, od orzeczenia sądu drugiej instancji, uchylającego zaskarżone orzeczenie i przekazującego sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, skarga kasacyjna nie przysługuje, orzeczenie takie bowiem nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Analogiczny pogląd był ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pod rządami art. 424 § 2 dawnego k.p.c. (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia

17 września 1936 r., C.II.835/36, Przegląd Sądowy 1937, nr 1, poz. 14, z dnia 20 listopada 1936 r., C.I.2154/36, Zb. Urz. 1937, poz. 437, z dnia 13 maja 1948 r., Po.C.226/48, Przegląd Notarialny 1949, nr 4, s. 312), a następnie pod rządem art. 392 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1996 r., I CKN 28/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 44, i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2003 r., IV CZ 204/02, niepubl. oraz z dnia 23 listopada 2004 r., I CK 597/04, niepubl.).

Pogląd ten jest aktualny także po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98; zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2008 r., V CZ 89/08, niepubl.). Art. 386 § 6 k.p.c., stanowiący, że ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, w niczym nie zmienia kwalifikacji orzeczenia kasatoryjnego jako należącego do kategorii niekończących postępowania w sprawie.

Konkludując, trzeba stwierdzić, że Sąd Okręgowy zasadnie odrzucił wniesioną skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw. O kosztach postępowania zażaleniowego, o które wnosił uczestniczący w postępowaniu Skarb Państwa, Sąd orzeknie w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c.